

## Zadania z Rachunku Prawdopodobieństwa II - seria 2

Słaba zbieżność rozkładów i zmiennych losowych.

1. Udowodnij, że dla dowolnych punktów w przestrzeni metrycznej  $(E, d)$ ,  $\delta_{x_n} \Rightarrow \delta_x$  wtedy i tylko wtedy, gdy  $x_n \rightarrow x$ .
2. Niech  $X, X_1, X_2, \dots$  będą zmiennymi losowymi o wartości w przestrzeni metrycznej  $(E, d)$ . Wykazać, że jeśli  $X_n \xrightarrow{\mathbb{P}} X$ , to  $X_n \xrightarrow{D} X$ , ale implikacja odwrotna nie musi zachodzić.
3. Wykazać, że jeśli zmienna  $X$  z poprzedniego zadania jest stałą, to implikacja odwrotna zachodzi.
4. Niech  $\mu, \mu_1, \mu_2, \dots$  będą miarami probabilistycznymi, skupionymi na pewnym zbiorze przeliczalnym  $S \subseteq E$ . Wykazać, że
  - a) jeśli dla każdego  $x \in S$ ,  $\mu_n(\{x\}) \rightarrow \mu(\{x\})$ , to  $\mu_n \Rightarrow \mu$ ,
  - b) jeśli każdy punkt zbioru  $S$  jest izolowany, to implikację w punkcie a) można odwrócić,
  - c) w ogólności implikacji z punktu a) nie można odwrócić.
5. Wykazać, że  $\frac{1}{n} \sum_{k=1}^n \delta_{k/n} \xrightarrow{D} \lambda$ , gdzie  $\lambda$  jest miarą Lebesgue'a na  $(0, 1)$ .
6. (Twierdzenie Slutskiego) Niech  $X_n, Y_n$  będą rzeczywistymi zmiennymi losowymi, takimi że  $X_n \xrightarrow{D} X$ ,  $Y_n \xrightarrow{D} c$ , gdzie  $c$  jest pewną stałą. Wykazać, że wówczas
  - a)  $X_n + Y_n \xrightarrow{D} X + c$ ,
  - b)  $X_n Y_n \xrightarrow{D} cX$ .

W szczególności, jeśli  $X_n \xrightarrow{D} X$ ,  $a_n \rightarrow a, b_n \rightarrow b$ , to  $a_n X_n + b_n \xrightarrow{D} aX + b$ .

7. (Twierdzenie Scheffe'go) Niech  $\mu$  będzie miarą  $\sigma$ -skończoną,  $\nu, \nu_n$  miarami probabilistycznymi z gęstościami odpowiednio  $f, f_n$  względem  $\mu$ . Wykazać, że jeśli  $f_n \rightarrow f$   $\mu$ -p.n., to

$$\sup_A |\nu(A) - \nu_n(A)| \leq \int_{\Omega} |f - f_n| d\mu \rightarrow 0.$$

W szczególności  $\nu_m \Rightarrow \nu$ .

8. Niech  $P_\alpha = \mathcal{N}(m_\alpha, \sigma_\alpha^2)$ . Udowodnić, że rodzina  $\{P_\alpha : \alpha \in \Lambda\}$  jest ciasna, wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje stała  $K$ , taka że  $|m_\alpha|, |\sigma_\alpha^2| \leq K$  dla  $\alpha \in \Lambda$ .
9. Udowodnić, że  $\mathcal{N}(m_n, \sigma_n^2)$  jest zbieżny, wtedy i tylko wtedy gdy istnieją  $m = \lim m_n$ ,  $\sigma^2 = \lim \sigma_n^2$  i wówczas  $\mathcal{N}(m_n, \sigma_n^2) \Rightarrow \mathcal{N}(m, \sigma^2)$ .

10. (Obserwacja Poincaré) Niech  $X_n$  będzie pierwszą współrzędną zmiennej losowej o rozkładzie jednostajnym na kuli (bądź sferze) jednostkowej w  $\mathbb{R}^n$ . Wykazać, że

$$\sqrt{n}X_n \xrightarrow{D} \mathcal{N}(0, 1).$$

11. Udowodnij, że jeśli  $X_n \xrightarrow{D} X$ ,  $p > 0$  oraz  $\sup_n \mathbb{E}|X_n|^p < \infty$ , to  $\mathbb{E}|X| < \infty$ , ale niekoniecznie  $\mathbb{E}|X_n|^p \rightarrow \mathbb{E}|X|^p$ . Jest to jednak prawdą jeśli  $\sup_n \mathbb{E}|X_n|^{p+\varepsilon} < \infty$  dla pewnego  $\varepsilon > 0$ .

12. Niech  $\alpha$  będzie liczbą zespoloną o module 1, nie będącą pierwiastkiem z jedynki. Wykazać, że

$$\frac{1}{n} \sum_{k=1}^n \delta_{\alpha^k} \Rightarrow \lambda,$$

gdzie  $\lambda$  jest miarą Lebesgue'a na okręgu jednostkowym. Co się dzieje, gdy  $\alpha$  jest pierwiastkiem z jedynki?

13. (Twierdzenie Skorohoda) Wykazać, że jeśli  $X_n, X$  są rzeczywistymi zmiennymi losowymi oraz  $X_n \xrightarrow{D} X$ , to istnieją zmienne  $Y_n, Y$ , takie że  $Y_n \sim X_n, Y \sim X$  oraz  $Y_n \rightarrow Y$  p.n.